

- **translated title:** Европейска конвенция за взаимопомощ по наказателноправни въпроси
- **publisher responsibility:** State Gazette
- **original title of the convention in English:** European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters
- **identification number of the convention:** ETS 030
- **place of the translation:** Bulgaria
- **name of the publisher:** State Gazette
- **date of the translation:** n/a
- **status of the translation:** an official translation
- **host item:** State Gazette, No. 8, 24 January 1995
- **ISBN:** n/a

ЕВРОПЕЙСКА КОНВЕНЦИЯ за взаимопомощ по наказателноправни въпроси

ПРЕАМБЮЛ

Правителствата, подписали тази конвенция, в качеството си на членове на Съвета на Европа,

считайки, че целта на Съвета на Европа е да се постигне по-голямо единство между неговите членове,

убедени, че приемането на общи правила в областта на правната помощ по наказателни дела ще допринесе за постигането на тази цел,

считайки, че правната помощ е свързана с въпроса за екстрадицията, която вече бе предмет на конвенцията, подписана на 13 декември 1957 г.,

се споразумяха за следното:

Глава I - ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

1. Договарящите страни се задължават да си оказват в съответствие с разпоредбите на тази конвенция възможно най-широка правна помощ в наказателното производство относно престъпления, които попадат към момента на искането за оказване на помощ под юрисдикцията на съдебните власти на молещата страна.

2. Тази конвенция не се прилага по отношение на привеждане в изпълнение на решения за задържане под стража, присъди или престъпления по военните закони, които не са престъпления съгласно общото наказателно право.

Член 2

Помощ може да бъде отказана:

- а) ако молбата се отнася до престъпление, което замолената страна счита за политическо престъпление, за свързано с политическо престъпление или за данъчно престъпление,
- б) ако замолената страна счита, че изпълнението на молбата би могло да накърни суверенитета, сигурността, обществения ред или други интереси от съществено значение за страната.

Глава II - СЪДЕБНИ ПОРЪЧКИ

Член 3

1. Замолената страна ще изпълни по реда, определен от нейното законодателство, всяка съдебна поръчка по наказателно дело, която е изпратена до нея от съдебните власти на молещата страна с цел извършване на следствени действия или предаване на предмети, служещи като доказателства, сведения или документи.
2. Ако молещата страна би желала свидетели или експерти да дадат показания под клетва, тя трябва изрично да го посочи в молбата и замолената страна ще изпълни молбата, ако нейните закони не ѝ го забраняват.
3. Замолената страна може да предаде заверени преписи или заверени фотокопия на сведенията или документите, които се изискват, освен ако молещата страна изрично е изисквала предаването на оригинали, като в тези случаи замолената страна ще положи всички усилия да изпълни молбата.

Член 4

При изрично искане от молещата страна замолената страна посочва датата и мястото на изпълнение на молбата за оказване на помощ. При съгласие на замолената страна могат да присъстват длъжностни и заинтересувани лица.

Член 5

1. Всяка договаряща страна може при подписването на конвенцията или при депозиране на документа си за ратификация или присъединяване чрез декларация, адресирана до Генералния секретар на Съвета на Европа, да запази правото си да постави изпълнението на молби за оказване на помощ за издирване или изземване на имущество в зависимост от едно или повече от следните условия:
 - а) престъплението, мотивиращо молбата за оказване на помощ, да е наказуемо както по законодателството на молещата страна, така и по законодателството на замолената страна;
 - б) престъплението, мотивиращо молбата за оказване на помощ, да се счита за престъпление, обуславящо екстрадирането на престъпника според законодателството на замолената страна;
 - в) изпълнението на молбата за оказване на помощ да е съвместимо със законодателството на замолената страна.

2. В случай, че дадена договаряща страна направи декларация в съответствие с ал. 1 на този член, всяка друга страна може да приложи взаимност.

Член 6

1. Замолената страна може да забави предаването на всякакви предмети, сведения или документи, които са поискани, ако въпросните предмети, сведения или документи са ѝ необходими във връзка с всякащо наказателно производство.

2. Всеки предмет, както и оригинални сведения или документи, предадени в изпълнение на съдебна поръчка, се връщат от молещата на замолената страна в най-кратък срок, освен ако последната я е освободила от това задължение.

Глава III - ВРЪЧВАНЕ НА КНИЖА И ПРЕПИСИ ОТ ПРИСЪДИ - ЯВЯВАНЕ НА СВИДЕТЕЛИ, ЕКСПЕРТИ, ОБВИНЯЕМИ И ПОДСЪДИМИ

Член 7

1. Замолената страна връчва книга и преписи от присъди, които са ѝ предадени за тази цел от молещата страна.

Връчването може да се извърши чрез просто предаване на книгата или преписа на съответното лице. Ако молещата страна изрично е поискала това, връчването се извършва от замолената страна по реда, определен за връчване на аналогични документи според собственото ѝ законодателство или по специален ред съгласно това законодателство.

2. Доказателство за връчването е разписка с дата и подпис на съответното лице или декларация за извършване на връчването, направена от замолената страна, в която се посочват формата и датата на връчването. Един от тези документи се изпраща незабавно на молещата страна. Замолената страна трябва, ако молещата страна е поискала това, да посочи дали връчването е извършено в съответствие със законодателството на замолената страна. Ако не може да извърши връчването, замолената страна незабавно информира молещата страна за причините, поради които връчването не е извършено.

3. При подписването на конвенцията или при депозиране на документа си за ратификация или присъединяване всяка договаряща страна може чрез декларация, адресирана до Генералния секретар на Съвета на Европа, да изисква призовката, която трябва да се връчи на обвиняем или подсъдим, намиращ се на нейна територия, да се предаде на властите ѝ в определен срок преди датата на явяването му. Този срок трябва да се посочи в горната декларация и не може да надвишава 50 дни.

Този срок се взема предвид при определяне на датата за явяване и при предаване на призовката.

Член 8

Свидетел или експерт, който не е отговорил на призовка за явяване, чието връчване е поискано, не може да бъде подлаган на никакво наказание или мярка за задържане, дори и призовката да съдържа съобщение за наказание, освен ако впоследствие доброволно влезе на територията на молещата страна и там отново е призован по съответния ред.

Член 9

Разноските, включително и разноските по прехраната, които трябва да се изплатят, както и пътните разноски, които трябва да се възстановят на свидетел или експерт от молещата страна, трябва да се изчисляват от мястото на постоянното му пребиваване и да са по курс поне равен на този, който е определен в таблиците и правилата, които са в сила в страната, където следва да се проведе процесът.

Член 10

1. Ако молещата страна счита, че личното явяване на свидетел или експерт пред съдебните ѝ власти е особено наложително, тя посочва това в молбата си за връчване на призовката, а замолената страна следва да покани свидетеля или експерта да се яви.

Замолената страна информира молещата страна за отговора на свидетеля или експерта.

2. В случая по ал. 1 на този член молбата или призовката посочват приблизителните разноски, които ще се изплатят, и пътните разноски и разноските по прехраната, които ще бъдат възстановени.

3. Ако се отправи специална молба, замолената страна може да отпусне авансова сума на свидетеля или експерта. Размерът на аванса се вписва в призовката и се възстановява от молещата страна.

Член 11

1. Задържано лице, чието лично явяване се иска от молещата страна за свидетелски показания или за очна ставка, се предава временно на територията, където следва да се състои разглеждането на делото, при условие, че то ще бъде върнато в срок, определен от замолената страна, и при условията на чл. 12, доколкото те са приложими.

Предаването може да бъде отказано:

- a) ако задържаното лице не е съгласно;
- b) ако присъствието му е необходимо за наказателен процес, който е висящ на територията на замолената страна;
- c) ако предаването му би продължило срока на неговото задържане; или
- d) ако съществуват други много важни причини, поради които то не може да бъде предадено на територията на молещата страна.

2. При условията на чл. 2 в случаите, попадащи под действието непосредствено на предходната точка, транзитното преминаване на задържано лице през територията на трета държава - страна по тази конвенция, се разрешава при наличието на молба, придружена с всички необходими документи, адресирана от Министерството на правосъдието на молещата страна до Министерството на правосъдието на страната, от която се иска разрешение за транзитно преминаване.

Всяка договаряща страна може да не разреши транзитно преминаване за свои собствени граждани.

3. Прехвърленото лице остава задържано на територията на молещата страна и доколкото е възможно на територията на страната, през която се иска транзит, освен ако страната, от която се иска прехвърлянето, поиска неговото освобождаване.

Член 12

1. Свидетел или експерт, независимо от неговото гражданство, който се яви по призовка пред съдебните власти на молещата страна, не може да бъде преследван или задържан, или да бъде обект на каквото и да е друго ограничение на личната му свобода на територията на тази страна по отношение на действия или присъди, предшестващи излизането му от територията на замолената страна.

2. Лице, независимо от неговото гражданство, призовано пред съдебните власти на молещата страна да отговоря за действия, съставляващи предмет на наказателно производство срещу него, не може да бъде преследвано или задържано или да бъде обект на каквото и да е друго ограничение на личната му свобода за действия или присъди, предшестващи напускането му на територията на замолената страна и непосочени в призовката.

3. Имунитетът, предвиден в този член, се прекратява, ако свидетел, експерт, обвиняем или подсъдим, който в продължение на петнадесет последователни дни от датата, на която неговото присъствие вече не се изисква от съдебните власти, е имал възможността да напусне, но въпреки това е останал на територията или след като я е напуснал, отново се е върнал на нея.

Глава IV - РЕГИСТРИ ЗА СЪДИМОСТ

Член 13

1. Замолената страна трябва да предава извадки и информация от регистрите за съдимост, които са й поискани от съдебните власти на договаряща страна и са й необходими за даден наказателноправен въпрос в същата степен, в която те биха могли да бъдат предоставени на собствените ѝ власти в подобен случай.

2. Във всеки друг случай, неуреден от ал. 1 на този член, молбата се изпълнява в съответствие с условията, предвидени от закона, правилата и практиката на замолената страна.

Глава V - ПРОЦЕДУРА

Член 14

1. Молбите за взаимопомощ трябва да съдържат следното:
 - a) инстанцията, от чието име е молбата;
 - b) предмета и причината за молбата;
 - c) по възможност самоличността и гражданството на въпросното лице;
 - d) при необходимост името и адреса на лицето, на което трябва да се връчи документът.
2. Молбите за оказване на помощ по чл. 3, 4 и 5 освен това да посочват престъплението и да съдържат кратко изложение на фактите.

Член 15

1. Молбите за оказване на помощ по чл. 3, 4 и 5, както и молбите по чл. 11, се изпращат от Министерството на правосъдието на молещата страна до Министерството на правосъдието на замолената страна и се връщат по същия канален ред.
2. В неотложни случаи молбите за оказване на помощ могат да се изпратят пряко от съдебните власти на молещата страна до съдебните власти на замолената страна. Те трябва да се върнат заедно с документите, свързани с изпълнението по каналния ред, предвиден в ал. 1 на този член.
3. Молбите по ал. 1 на чл. 13 могат да се изпратят пряко от съдебните власти до съдебните власти на замолената страна и отговорите могат да се изпратят пряко от тези власти. Молбите по ал. 2 на чл. 13 трябва да се изпратят от Министерството на правосъдието на молещата страна до Министерството на правосъдието на замолената страна.
4. Молбите за правна помощ, освен предвидените в ал. 1 и 3 на този член, и по-специално молби за предварително разследване могат да се предават пряко между съдебните власти.
5. В случаите, в които тази конвенция разрешава прякото предаване на лица, то може да се извърши чрез Международната организация на криминалната полиция (ИНТЕРПОЛ).
6. Всяка договаряща страна може при подписването на тази конвенция или при депозиране на своя документ за ратификация или присъединяване чрез декларация, адресирана до Генералния секретар на Съвета на Европа, да уведоми, че някои или всички молби за оказване на помощ трябва да ѝ бъдат изпращани по канали, различни от предвидените в този член, или да изисква в случая, предвиден в ал. 2 на този член, копие от молбите за оказване на помощ да бъде изпращано едновременно и на нейното Министерство на правосъдието.

7. Разпоредбите на този член не засягат разпоредбите по двустранни договори или споразумения, които са в сила между договарящи страни и които уреждат прякото предаване на молбите за оказване на помощ между съответните им инстанции.

Член 16

1. Освен случаите по ал. 2 на този член преводи на молбите и на съпровождащите ги документи не се изискват.

2. Всяка договаряща страна може при подписването или при депозирането на документа си за ратификация или присъединяване чрез декларация, адресирана до Генералния секретар на Съвета на Европа, да запази правото си да изисква молбите и съпровождащите ги документи да ѝ се изпратят заедно с превод на собствения ѝ език или на някой от официалните езици на Съвета на Европа, или на един от тях, специално посочен от нея. Останалите договарящи страни могат да приложат взаимност.

3. Този член не засяга разпоредбите относно превода на молбите или на съпровождащите ги документи, съдържащи се в договорите или споразуменията, които са в сила или ще бъдат сключени между две или повече договарящи страни.

Член 17

Доказателствата или документите, предадени в изпълнение на тази конвенция, не се нуждаят от никаква форма на легализация.

Член 18

Ако институцията, получила молбата за правна помощ, не е компетентна да я изпълни, тя трябва да я препрати до съдебните власти на своята страна, като информира за това молещата страна по пряк канален ред, ако молбата е била адресирана по такъв ред.

Член 19

Всеки отказ за оказване на правна помощ трябва да бъде мотивиран.

Член 20

Освен в случаите по чл. 10, ал. 3 при изпълнението на молби за правна помощ няма да се изисква възстановяване на разноските с изключение на онези, направени във връзка с придружаването на експерти на територията на замолената страна или във връзка с предаването на задържано лице, извършено съгласно чл. 11.

Глава VI - ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С НАКАЗАТЕЛНОТО ПРОИЗВОДСТВО

Член 21

1. Информацията, предоставяна от една договаряща страна във връзка с наказателното производство пред съдилищата на друга страна, трябва да бъде предавана между заинтересуваните министерства на правосъдието, освен ако

дадена договаряща страна се възползва от възможността, предвидена в ал. 6 на чл. 15.

2. Замолената страна уведомява молещата страна за всяко действие, предприето въз основа на подобна информация, и изпраща копие от всяка произнесена присъда.

3. Разпоредбите на чл. 16 се прилагат и за информация, предоставяна съгласно ал. 1 на този член.

Глава VII - ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ОТ СЪДЕБНИТЕ ДОСИЕТА

Член 22

Всяка договаряща страна информира всяка друга страна за всички присъди и последващи мерки, отразени в регистрите за съдимост, засягащи граждани на последната. Министерствата на правосъдието си изпращат подобна информация поне веднъж годишно. В случаите, когато съответното лице се счита за гражданин на две или повече договарящи страни, информацията се предоставя на всяка от тези страни, освен ако лицето е гражданин на страната, на чиято територия то е било осъдено.

Глава VIII - ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 23

1. Всяка договаряща страна може при подписването на тази конвенция или при депозирането на документа си за ратификация или присъединяване да направи резерва по една или повече разпоредби на конвенцията.

2. Всяка договаряща страна, която е направила резерва, трябва да я оттегли веднага щом обстоятелствата позволяват това. Оттеглянето на резерви се осъществява чрез уведомление, адресирано до Генералния секретар на Съвета на Европа.

3. Договаряща страна, която е направила резерва по отношение на разпоредба на конвенцията, не може да иска прилагането на въпросната разпоредба от друга страна, освен ако самата тя е приела разпоредбата.

Член 24

Договаряща страна може при подписването на тази конвенция или при депозирането на документа си за ратификация или присъединяване чрез декларация, адресирана до Генералния секретар на Съвета на Европа, да определи кои институции ще счита за съдебни институции за целите на тази конвенция.

Член 25

1. Тази конвенция ще се прилага за териториите - метрополии на договарящите страни.

2. По отношение на Франция тя ще се прилага също и за Алжир и за задморските департаменти, а по отношение на Италия тя ще се прилага за територията на Сомалия, която е под италианско управление.

3. Федерална република Германия може да разшири приложението на тази конвенция за Западен Берлин чрез декларация, адресирана до Генералния секретар на Съвета на Европа.

4. По отношение на Кралство Холандия конвенцията ще се прилага за неговата европейска територия. Холандия може да разшири приложението на конвенцията за Холандските Антили, Суринам и Холандска Нова Гвинея чрез декларация, адресирана до Генералния секретар на Съвета на Европа.

5. Чрез пряко споразумение между две или повече договарящи страни и при условията, определени със споразумението, приложението на тази конвенция може да бъде разширено за всяка територия на някоя от тези страни извън териториите, посочени в ал. 1, 2, 3 и 4 на този член, за чиито международни отношения тази страна отговаря.

Член 26

1. При условията на разпоредбите на чл. 15, ал. 7 и на чл. 16, ал. 3 тази конвенция отменя по отношение на страните, за които се прилага, разпоредбите на всички договори, конвенции или двустранни споразумения, уреждащи правната помощ по наказателни дела между които и да са две договарящи страни.

2. Тази конвенция не засяга задълженията, поети при условията на която и да е друга двустранна или многостранна международна конвенция, която съдържа или би могла да съдържа клаузи, уреждащи специфични въпроси на правната помощ в дадена област.

3. Договарящите страни могат да сключват помежду си двустранни или многостранни споразумения за правна помощ по наказателни дела единствено за да допълнят разпоредбите на тази конвенция или да улеснят прилагането на принципите, залегнали в нея.

4. Когато между две или повече договарящи страни правната помощ по наказателни дела се практикува на основата на уеднаквено законодателство или на специален режим, предвиждащ взаимното прилагане на съответните им територии на мерки за правна помощ, тези страни могат, независимо от разпоредбите на тази конвенция, да уреждат взаимоотношенията си в тази област изключително в съответствие с подобно законодателство или режим. Договарящи страни, които в съответствие с тази точка изключват помежду си приложението на тази конвенция, трябва да уведомят за това Генералния секретар на Съвета на Европа.

Член 27

1. Тази конвенция е открита за подписване от членовете на Съвета на Европа. Тя подлежи на ратификация. Ратификационните документи се депозират при Генералния секретар на Съвета на Европа.

2. Конвенцията влиза в сила 90 дни след датата на депозиране на третия ратификационен документ.

3. По отношение на всяка подписала държава, която ратифицира конвенцията впоследствие, тя влиза в сила 90 дни след датата на депозиране на нейния ратификационен документ.

Член 28

1. Комитетът на министрите на Съвета на Европа може да покани всяка държава, която не е член на съвета, да се присъедини към тази конвенция при условие, че резолюцията, съдържаща подобна покана, е получила единодушното съгласие на членовете на съвета, ратифицирали конвенцията.

2. Присъединяването се осъществява чрез депозиране при Генералния секретар на съвета на документ за присъединяване, който влиза в сила 90 дни след датата на депозирането му.

Член 29

Всяка договаряща страна може да денонсира тази конвенция, доколкото това я засяга, чрез уведомление до Генералния секретар на Съвета на Европа. Денонсирането влиза в действие шест месеца след датата, на която Генералният секретар на съвета получи такова уведомление.

Член 30

Генералният секретар на Съвета на Европа уведомява членовете на съвета и правителствата на всички държави, които са се присъединили към тази конвенция, за:

- a) наименованията на подписалите държави и депозирането на всеки документ за ратификация или присъединяване;
- b) датата на влизане в сила на тази конвенция;
- c) всяко уведомление, получено в съответствие с разпоредбите на чл. 5, ал. 1, чл. 7, ал. 3, чл. 15, ал. 6, чл. 16, ал. 2, чл. 24, чл. 25, ал. 3 и 4 или чл. 26, ал. 4;
- d) всяка резерва, направена в съответствие с чл. 23, ал. 1;
- e) оттеглянето на всяка резерва в съответствие с чл. 23, ал. 2;
- f) всяко уведомление за денонсиране, получено в съответствие с разпоредбите на чл. 29, и датата, на която такова денонсиране влиза в действие.

В уверение на което долуподписаните, надлежно упълномощени за това, подписаха тази конвенция.

Съставена в Страсбург на 20 април 1959 г. на английски и френски език, като и двата текста имат еднаква сила, в един екземпляр, който се депозира в архивите на Съвета на Европа. Генералният секретар на Съвета на Европа изпраща заверени копия от него на подписалите и присъединилите се правителства.